

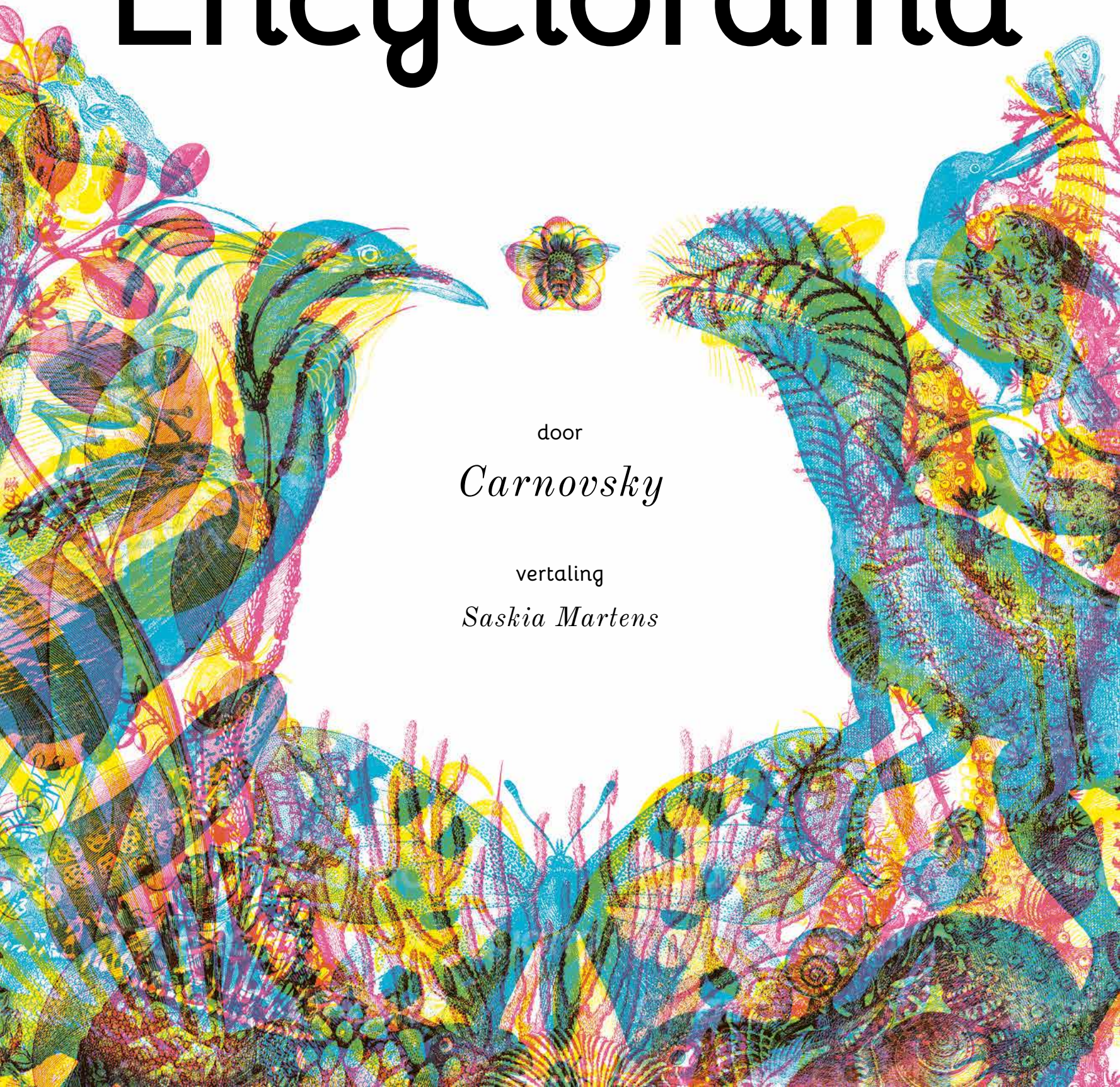
Encyclorama

door

Carnovsky

vertaling

Saskia Martens

WELKOM IN EEN WERELD VOL VERWONDERING

Onze wereld zit vol wonderen. Van honderden miljoenen jaren geleden tot op vandaag leven er spectaculaire soorten zoogdieren, reptielen, vogels, zeedieren en minibeestjes. In dit boek ontdek je meer dan 400 soorten van overal op de aarde, van de kleinste termiet tot de meest angstaanjagende T-rex. Onthul ze met je magische, driekleurige kijkglas en verken de 6 continenten zoals ze vandaag zijn of er in een ver verleden uitzagen.

Wat ontdek jij tijdens je avontuur om de wereld?

ZO GEBRUIK JE DIT BOEK

Verdiep je in een van de 6 *continenten*, en ontdek de belangrijkste feiten over de *landen* en *habitats*.

Stap op het *uitkijkpunt*. Gebruik je magische kijkglas en onthul de indrukwekkende soorten vogels, zoogdieren, vissen, insecten, dinosauriërs en meer.

Zoom in op een bepaalde locatie, van de droogste *woestijnen* tot de diepste *zeeën* en zelfs in de *landschappen van weleer*.

Ontdek de naam van alle soorten en leer bij over de kenmerken die hen helpen te overleven in de *soortengids*.

INHOUD

Reis over 6 continenten om een betere kijk te krijgen op de fantastische waaier aan leven op de aarde, vandaag en in het prehistorische verleden.

AZIË 4

DIEREN IN HET
APO-RIF
6

VOGELS VAN HET
MEKONGBASSIN
12

INSECTEN UIT AZIË
18

DINOSAURIËRS
UIT HET MIDDEN-OOSTEN
EN INDIA
24

AFRIKA 30

DIEREN OP DE
SERENGETIVLAKTES
32

DIEREN IN DE
INDISCHE OCEAAN
38

INSECTEN UIT AFRIKA
44

DINOSAURIËRS
UIT AFRIKA
50

NOORD-AMERIKA 56

DIEREN IN HET
REDWOOD FOREST
58

DIEREN IN DE
ATLANTISCHE OCEAAN
64

INSECTEN UIT
NOORD-AMERIKA
70

DINOSAURIËRS UIT
NOORD-AMERIKA
76

ZUID-AMERIKA 82

DIEREN IN HET
ANDESGBEGTE
84

DIEREN IN DE
STILLE OCEAAN
90

INSECTEN UIT
ZUID-AMERIKA
96

DINOSAURIËRS UIT
ZUID-AMERIKA
102

EUROPA 108

DIEREN IN
LOCH LOMOND
110

DIEREN IN DE
MIDDELLANDSE ZEE
116

INSECTEN UIT EUROPA
122

DINOSAURIËRS UIT
WEST-EUROPA
128

AUSTRALAZIË & OCEANIË 134

DIEREN IN DE
SIMPSONWOESTIJN
136

DIEREN IN HET
GROOT BARRIËRERIF
142

INSECTEN UIT
AUSTRALAZIË
148

DINOSAURIËRS UIT
AUSTRALAZIË
154

AZIË

In Azië vind je een aantal van de grootste, meest buitengewone en dodelijke wezens op aarde. Het is het grootste continent, zowel van oppervlakte als van bevolking. Er zijn veel verschillende habitats, waaronder hoge bergen, uitgestrekte woestijnen, weelderige regenwouden, koude coniferenbossen en uitgestrekte koude, droge graslanden, om nog maar te zwijgen van de tropische zeeën en veel van 's werelds langste rivieren. Zo'n 60 procent van de wereldbevolking woont in Azië en dieren moeten wedijveren met de mens voor ruimte en voedsel. Miljoenen jaren geleden lagen grote delen van dit continent onder water, waar zeehagedissen en prehistorische vissen zwommen.

WELKOM IN AZIË

Landen

48 landen, waaronder China, Japan, India, Thailand, Maleisië, Iran, Saoedi-Arabië, Kazachstan, Pakistan, de Malediven

Habitat

Bergen, regenwoud, bos, woestijn, graslanden, kreupelhout, stedelijk

Grootte

49,7 miljoen vierkante kilometer

DIEREN IN HET APO-RIF

Het Apo-rif strekt zich uit langs kilometerslang wit zandstrand, diepblauwe lagunes en ondiep smaragdgroen water. Het is een schatkist onderwater. Dit koraalrifstelsel is een onderdeel van het Apo National Park en is een van de weinige plekken ter wereld waar duikers oog in oog kunnen komen met grienden, doopvontschelpen en... zeeschildpadden! De meeste van de 450 soorten koraal in de Filipijnen bevinden zich hier: van reuzegrote zachte koralen tot hersenkoraal. Hier leven ook honderden soorten kleurrijke rifvissen zoals maanvissen, juffertjes, eekhoornvissen en makrelen.

ONTDEK HET KORAALRIF

Bestemming

Het Apo-rif

Continent

Azië

Land

Filipijnen

Habitat

Koraalrif

Grootte

34 vierkante kilometer

Wie leeft er?

Groene schildpadden, bedreigde karetschildpadden, kortvinnige grienden, tuimelaars, en 285 vissoorten en 450 koraalsoorten

RODE lens: Onthul dieren die overdag actief zijn.

GROENE lens: Verken de habitat

BLAUWE lens: Ontdek nachtdieren en dieren die actief zijn in de schemering.

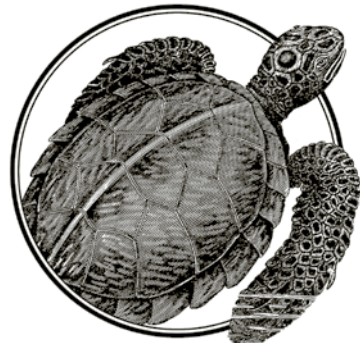
OVERDAG

Wanneer de zon de 3 eilanden van het Apo Natuurpark heeft bereikt, komt de ochtendspits in de onderwaterstad op gang. Badend in het licht is het rif de plek bij uitstek voor de drukke werkers om te eten. Hun felgekleurde uiterlijk zorgt overdag voor de nodige signalen naar territoriale rivalen, klasgenoten en partners om mee te paren. De verschillende soorten werkers jagen in andere rifgebieden: grazers en ongewervelden verkiezen de zandbodem van het rif, terwijl planktoneters de stroom ingaan om drijvende prooideeltjes te vangen.

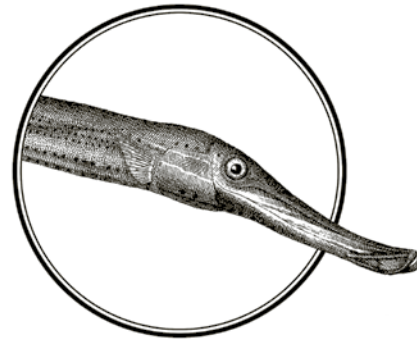
*LEES hieronder over de soorten en ga dan terug naar het UITKIJKPUNT.
Wat zie je wanneer je door de RODE lens kijkt?*

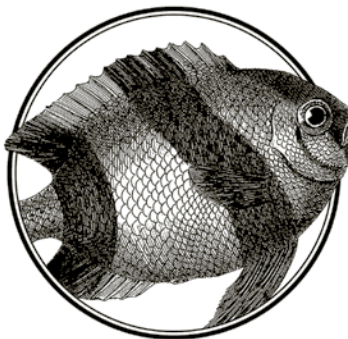
Karetschildpad Ook al zijn ze overdag het meest actief, de baby's komen 's nachts uit het ei en kruipen dan de zee in.

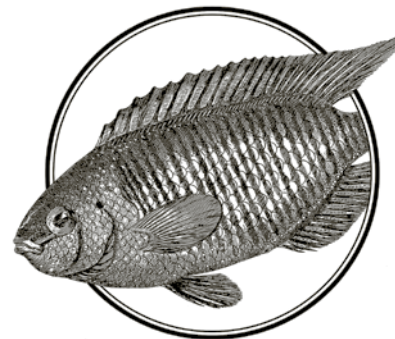
Groene zeeschildpad Genoemd naar de kleur van zijn huid. Deze schildpad gaat weleens zonnen op het land, soms tussen de zeehonden!

Trompetvis Om zijn prooi te misleiden, camoufleert deze vis zich als een drijvend stokje door verticaal tussen het zeewier te gaan hangen.

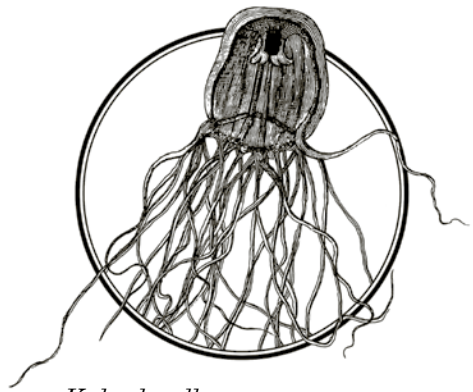
Juffertje De mannetjes van deze soort voeren een soort 'signaalsprong' uit voor hun partners. Ze stijgen en zwemmen dan snel naar beneden.

Blauwgroene juffertje Gecamoufleerd door appel-groene en lichtblauwe schubben, wordt deze soort in het daglicht achternagezeten door tandbaarzen en koraalduivels.

Blauwgestrepte snapper Dit gele diertje zwemt overdag weleens naast zeebarbelen voor extra bescherming tegen roofdieren.

Kubuskwallen Dit dier jaagt in het daglicht en is het meest giftige zeedier dat de mens kent.

Doopvontschelp Overdag opent deze schelp zodat de algen die het eet hun dagelijkse streepje zon krijgen om van te kunnen groeien.

Kokoskrab Deze krab is overdag en 's nachts actief en wordt weleens een 'dief' genoemd, omdat hij de gewoonte heeft om in bomen te klimmen en kokosnoten te stelen.

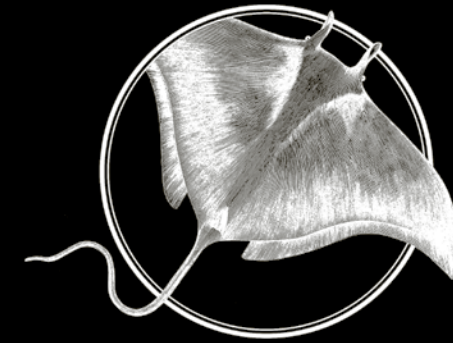
IN DE SCHEMER EN 'S NACHTS

Terwijl de schemering zich over het saffierblauwe water van het rif uitstrekt, beginnen de nachtdieren aan hun dag. Ze zijn minder kleurrijk dan hun neefjes die overdag actief zijn, maar de donkere nacht zorgt voor een perfecte bescherming voor de rifdieren die uit hun schuilplaatsen tevoorschijn komen. Misschien worden ze niet opgemerkt. Veel van deze dieren hebben grote ogen, versterkt met een reflecterende laag die ervoor zorgt dat ze zoveel mogelijk zwak licht kunnen opvangen. De geboorte van veel dieren wordt bepaald door het lichtniveau, en veel van hen komen ter wereld in het uur na de schemering.

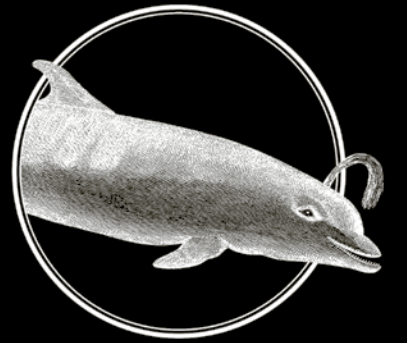
*LEES hieronder over de soorten en ga dan terug naar het UITKIJKPUNT.
Wat zie je wanneer je door de BLAUWE lens kijkt?*

Eekhoornvis Tijdens de nachtelijke jachtpartij produceert deze soort geluiden met zijn zwemblaas om te communiceren.

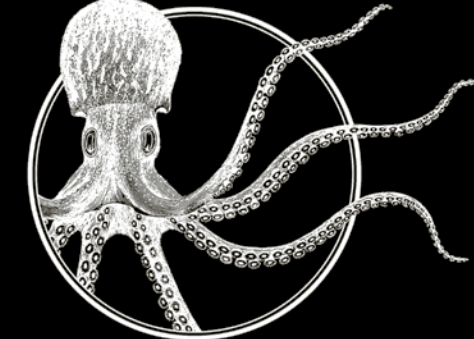
Reuzenmanta Terwijl het plankton 's nachts naar het wateroppervlak stijgt, wordt het achternagezeten door de manta, die van het eetfestijn in het maanlicht geniet.

Tuimelaar De tuimelaar is overdag en 's nachts actief. Tijdens de schemering is hij het drukst en eet hij met veel geluid.

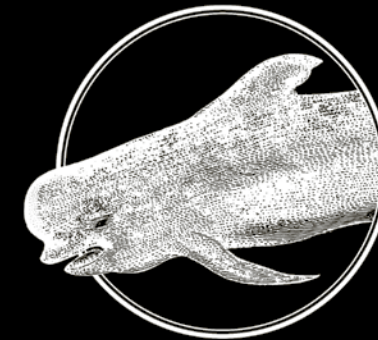
Black Jack Dit dier verstopt zich overdag in spleten in het buitenrif. 's Nachts eten ze in groepen met tot wel 30 vissen.

Octopus Deze jager steekt zijn tentakels in gaten in het koraal en spoelt elke nacht letterlijk zijn voedsel weg.

Rode koraalduivel De dunne stekels die deze vis bedekken, zijn giftig en steken roofdieren die te dicht komen.

Indische griend Deze walvis staat bekend als de 'cheeta van de diepte'. Hij zit zijn inktvis-ontbijt tegen een razende snelheid achterna.

Meerval Deze goed aangepaste soort kan de bron van rifgeluiden en de kant vanwaar ze komen achterhalen.

Adelaarsrog Terwijl deze rog in het ondiepe water zwemt, breken zijn 'vleugels' het water, waardoor het lijkt alsof er een groep haaien samenkomt.

Oorspronkelijke uitgave: *Illumipedia* © 2024
Quarto Publishing plc
Level 2, 1 Triptych Place, London SE1 9SH, United Kingdom

Nederlandse uitgave: *Encyclorama* © 2025 Salto/Standaard Uitgeverij nv,
Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen
www.standaarduitgeverij.be

Tekst © 2024 Quarto Publishing plc
Illustraties © 2024 Carnovsky
Zetwerk Nederlandse versie: Smets & Ruppel
Vertaling: Saskia Martens
Gedrukt in Guangdong, China (TT202507)

D/2025/0034/152
ISBN 978 90 02 28428 1
NUR 223, 232

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd – op enige manier – zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Dit boek bevat een selectie uit de volgende, eerder verschenen titels:

Illuminature © 2016 Quarto Publishing plc
Tekst © 2018 Quarto Publishing plc – Illustraties © 2016 Carnovsky
De fragmenten uit dit boek werden voor *Encyclorama* vertaald door Saskia
Martens.

Illuminatlas © 2018 Quarto Publishing plc
Tekst © 2018 Quarto Publishing plc – Illustraties © 2018 Carnovsky
Nederlandse uitgave: *Cartorama* © 2024 Salto/Standaard Uitgeverij nv
Vertaling: Saskia Martens

Illumisaurus © 2020 Quarto Publishing plc
Tekst © 2020 Quarto Publishing plc – Illustraties © 2020 Carnovsky
Nederlandse uitgave: *Dinorama* © 2021 Infodok / Standaard Uitgeverij nv
Vertaling: Saskia Martens

Illumibugs © 2022 Quarto Publishing plc
Tekst © 2022 Barbara Taylor – Illustraties © 2022 Carnovsky
Nederlandse uitgave: *Insectorama* © 2022 Infodok / Standaard Uitgeverij nv
Vertaling: Saskia Martens

Illuminoceans © 2023 Quarto Publishing plc
Tekst © 2023 Barbara Taylor – Illustraties © 2023 Carnovsky
Nederlandse uitgave: *Oceanorama* © 2023 Infodok / Standaard Uitgeverij nv
Vertaling: Saskia Martens

Noot van de auteur: het aantal soorten dat in dit boek genoemd wordt, is het
aantal dat beschikbaar was op het moment dat dit boek werd voorbereid en
geschreven. Die aantallen nemen elk jaar toe naarmate wetenschappers over
de hele wereld nieuwe soorten ontdekken en registreren.

